

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ОРГАНАМИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮСТИЦІЇ

Розкрито теоретичні та практичні аспекти застосування рішень Європейського суду з прав людини органами конституційної юстиції у різних країнах. Пропонується дефінітивне закріплення застосування рішень Європейського суду з прав людини Конституційним Судом України.

Ключові слова: конституційна юстиція, практика Європейського суду з прав людини.

Раскрываются теоретические и практические аспекты применения решений Европейского суда по правам человека органами конституционной юстиции в разных странах. Предлагается дефинитивное закрепление применения решений Европейского суда по правам человека Конституционным Судом Украины.

Ключевые слова: конституционная юстиция, Конституционный Суд Украины.

The theoretical and practical aspects of making the European Court of Human Rights body of constitutional justice in different countries. It is proposed to consolidate the use of definitive decisions of the European Court of Human Rights by the Constitutional Court of Ukraine.

Key words: constitutional justice, the European Court of Human Rights.

Сучасний динамічний розвиток міждержавних відносин свідчить про інтеграційні тенденції, що полягають у впровадженні міжнародно-правових стандартів у національні правові системи шляхом застосування норм міжнародних договорів і рішень міжнародних організацій під час здійснення конституційного судочинства. Український орган конституційної юстиції широко застосовує рішення Європейського Суду з прав людини (далі—ЄСПЛ), юрисдикція якого визнана національним законодавством¹.

У науці немає комплексного дослідження застосування конституційними судами практики ЄСПЛ, а також однієї точки зору щодо врахування в українській правовій системі рішень, що винесені проти зарубіжних країн цим юрисдикційним органом. Особливу дискусійність викликає й той факт, що, незважаючи на приписи законодавства, серед науковців немає однастайності щодо застосування практики ЄСПЛ взагалі.

Дослідженню питання впливу рішень ЄСПЛ на національне конституційне судочинство присвятили свої праці такі українські вчені-конституціоналісти, як С. Шевчук, В. Темченко, П. Рабінович, Н. Раданович, В. Комарова, М. Савенко, О. Соловійов, І. Шевляк, В. Мармазов, С.Владиченко, С. Серьогіна, Г. Арутюнян, Х.-Ю. Папір, М. Бондар, В. Зорькін, Л. Вільдхабер, Ж.-П. Коста, В. Буткевич та ін.

Використання рішень ЄСПЛ в національній правовій системі України законодавчо врегульоване, але незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, що регулюють дане питання, і в теорії, і на практиці залишається багато питань, основні з яких і становлять предмет цієї статті.

Щодо застосування конституційними судами практики ЄСПЛ необхідно зазначити, що цей аспект взаємодії у науці вважається дискусійним. Норми українського законодавства закріплюють положення, згідно з яким практика ЄСПЛ застосовується як джерело права², але не регламентується її юридична сила. Звідси з'являється питання про підпорядкованість чи незалежність рішень Конституційного Суду України та ЄСПЛ. Крім того, враховуючи, що практика ЄСПЛ змістовна та стосується багатьох країн, постає питання,